

5.11.2014

B8-0216/2014

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl Turkijos veiksmų, dėl kurių kyla įtampa Kipro Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje
(2014/2921(RSP))

Gabriele Zimmer, Neoklis Sylikiotis, Takis Hadjigeorgiou, Javier Couso Permuy, Sofia Sakorafa, João Ferreira, Miloslav Ransdorf, Patrick Le Hyaric, Merja Kyllönen, Inês Cristina Zuber, Miguel Viegas, Dimitrios Papadimoulis, Kostas Chrysogonos, Emmanouil Glezos, Kateřina Konečná
GUE/NGL frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Turkijos veiksmų, dėl kurių kyla įtampa Kipro Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje (2014/2921(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į tarptautinius teisės aktus dėl jūrų teisės, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (angl. UNCLOS), kuri yra Bendrijos teisyno dalis,
- atsižvelgdamas visų pirma į paprotinę tarptautinę jūrų teisę, kurios turi laikytis visi tarptautinės bendruomenės nariai,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 3 d. derybų su Turkija programą,
- atsižvelgdamas į Europos bendrijos ir jos valstybių narių 2005 m. rugsėjo 21 d. deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos sprendimą 2008/157/EB dėl stojimo partnerystės su Turkijos Respublika programoje („stojimo partnerystė“) numatytų principų, prioritetų ir sąlygų, taip pat į ankstesnius Tarybos – 2001 m., 2003 m. ir 2006 m. – sprendimus dėl stojimo partnerystės,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 14 d., 2011 m. gruodžio 5 d., 2012 m. gruodžio 11 d., 2013 m. gruodžio 17 d. ir 2014 m. spalio 24 d. Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į ankstesnius Komisijos tarnybų darbinius dokumentus, kuriuose pranešama apie Turkijos stojimo derybų pažangą, įskaitant Komisijos dokumentą „Turkija: 2014 m. pažangos ataskaita“ (SWD(2014) 0307), Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Turkija: 2013 m. pažangos ataskaita“ (SWD(2013) 0417) ir Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Turkija: 2012 m. pažangos ataskaita“ (SWD(2012) 0336),
- atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 8 d. Komisijos komunikatą „2014–2015 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2014) 0700), 2013 m. spalio 16 d. Komisijos komunikatą „2013–2014 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2013) 0700) ir ankstesnius Komisijos komunikatus šiuo klausimu;
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, visų pirma 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl 2010 m. Turkijos pažangos ataskaitos¹, 2012 m. kovo 29 d. rezoliuciją dėl 2011 m. Turkijos pažangos ataskaitos², 2013 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl 2012 m. Turkijos pažangos ataskaitos³, 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl padėties Turkijoje⁴ ir

¹ OL C 199E, 2012 7 7, p. 98.

² Priimti tekstai, P7_TA(2012)0116.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0184.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0277.

2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl Turkijos pažangos ataskaitos¹,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2014 m. spalio 3 d. Turkija paskelbė direktyvą dėl navigacinių pranešimų (NAVTEX direktyva), kuria neteisėtai paskelbė paskirianti didelę zoną, beveik besiribojančią su Kipro Respublikos teritoriniais vandenimis, pietinėje Kipro Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje seisminiams tyrimams 2014 m. spalio 20 d.–gruodžio 30 d. atlikti;
- B. kadangi Turkijos NAVTEX direktyva taikoma didelėms Kipro Respublikos IEZ dalims pietuose, o šios zonos ribos buvo nustatytos vadovaujantis atitinkamais dvišaliais susitarimais su Egiptu, su kuriuo ribojasi Kipro pietinės jūrų zonos;
- C. kadangi didelės dalies Kipro Respublikos pietinės dalies IEZ Turkijos „paskyrimas“ apima plotus, kurie, *inter alia*, yra teisėtai Kipro Respublikos vyriausybės paskirti Italijos kompanijai „ENI“ ir kompanijai „KOGAS“, kad jos tirtų galimus angliavandenilių telkinius jūros dugne, ir todėl prilygsta agresijos veiksmui;
- D. kadangi tai buvo nuolatinės provokuojančios Turkijos politikos kulminacija, kai ji ginčijo suverenias Kipro Respublikos teises jos IEZ, jų nepripažino ir jas pažeidė;
- E. kadangi atnaujinta Turkijos agresija *de facto* pakenkė tiesioginių derybų procesui dėl visapusiško taikos susitarimo Kipre, nes ji trukdo derybų atmosferai;
- F. kadangi pasiektas D. Christofiaso ir M. A. Talato pozicijų suartėjimas rodo, kad Kipro angliavandenilių klausimas turėtų būti galutinai ir konstruktyviai išspręstas visapusiškai išsprendus Kipro problemą; kadangi minėtas suartėjimas apima susitarimą dėl federalinės atsakomybės dėl jūrų zonų ribų nustatymo ir ginčų sprendimo, visiškai laikantis UNCLOS, ir dėl gamtos išteklių, įskaitant angliavandenilius, priklausymo federalinei valdžiai; kadangi kitas pozicijų suartėjimas dėl ekonominių derybų skyriaus buvo susijęs su atitinkamo pelno pasidalijimu;
- G. kadangi derybos su Turkija dėl stojimo buvo pradėtos 2005 m. spalio 3 d. ir kadangi visų valstybių narių pripažinimas yra būtina stojimo proceso dalis;
- H. kadangi ES pripažįsta tik Kipro Respubliką kaip tarptautinės teisės subjektą ir kadangi Turkijos santykių su visomis ES valstybėmis narėmis normalizavimas ir toliau lieka išankstinė stojimo sąlyga;
- I. kadangi Turkija įsipareigojo įvykdyti Kopenhagos kriterijus, imtis adekvačių ir veiksmingų reformų, puoselėti gerus kaimyninius santykius ir palaipsniui suartėti su ES;
- J. kadangi visapusiškas tarptautinės teisės laikymasis išlieka *sine qua non* sąlyga visoms šalims kandidatėms, siekiančioms narystės ES;
- K. kadangi Turkija jau ne kartą buvo raginta susilaikyti nuo pareiškimų ir veiksmų, dėl kurių kyla grėsmė Kipro Respublikos teisei žvalgyti angliavandenilių išteklius Kipro

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0235.

išskirtinėje ekonominėje zonoje visų kipriečių naudai;

- L. kadangi ES yra ne kartą pabrėžusi, jog visos ES valstybės narės turi suverenias teises, apimančias teisę sudaryti dvišalius susitarimus ir teisę žvalgyti ir naudoti gamtos išteklius vadovaujantis ES teisyne ir tarptautine teise, įskaitant UNCLOS ir atitinkamą paprotinę tarptautinę teisę;
- M. kadangi Turkija, atsižvelgdama į visų procese dalyvaujančių veikėjų gerovę, siekdama sustiprinti stabilumą ir laikydamosi garsiai išreklamuotos jokių problemų nekeliančios užsienio politikos, privalo atitraukti savo karinius iš Kipro, užbaigti savo neteisėtą karinį buvimą ir, *inter alia*, išspręsti ginčus dėl jūrų sienų vadovaudamasi JT Chartijos nuostatomis, UNCLOS ir bendrai tarptautine teise;
- N. kadangi Turkija turi galimybių imtis esminio vaidmens įvairinant energijos šaltinius ir naftos, dujų ir elektros energijos tranzito kelius iš kaimyninių šalių į ES, tuo pat metu gerbdama suverenias savo kaimynų teises;
- O. kadangi Turkija nepanaikino savo Navigacinių pranešimų direktyvos;
 - 1. smerkia nuolatinius Turkijos tarptautinės teisės pažeidimus, nukreiptus prieš Kipro Respubliką, šiuo atveju, jūrų teisės, įskaitant UNCLOS ir paprotinę tarptautinę jūrų teisę;
 - 2. ragina Turkiją nedelsiant atšaukti NAVTEX ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, prilygstančių akivaizdiems Kipro Respublikos suverenių teisių pažeidimams, įskaitant jos jūrų zonų ribų nustatymą, dvišalių susitarimų jo IEZ sudarymą ir gamtos išteklių žvalgybą ir eksploatavimą visų kipriečių naudai;
 - 3. apgailestauja dėl to, kad Turkija ir toliau prieš Kipro Respubliką vykdo agresyvią politiką, o tai kelia grėsmę stabilumui regione; be to, pažymi, kad dėl Turkijos „paskirtos“ jūrų zonos artumo Kipro Respublikos teritoriniams vandenims Turkijos pažeidimas taip pat vertinamas kaip grėsmė Kipro piliečiams ir taip pat kaip veiksmas, didinantis nepasitikėjimą dėl to, ar Turkija laikysis būsimo sprendimo;
 - 4. ragina Turkiją gerbti suverenias Kipro Respublikos, ES valstybės narės, teises ir primena, kad tai apima teisę sudaryti dvišalius susitarimus ir teisę žvalgyti ir naudoti gamtos išteklius vadovaujantis visa tarptautine jūrų teise;
 - 5. ragina Turkijos vyriausybę daugiau neatidėliojant pasirašyti ir ratifikuoti UNCLOS, kuri yra Bendrijos teisyne dalis;
 - 6. reiškia rimtą susirūpinimą ir nepasitenkinimą dėl nepakankamo Turkijos pusės įsipareigojimo vesti derybas; apgailestauja dėl pastarojo Turkijos agresijos veiksmo ir ragina Ankarą atsisakyti savo prieš Kipro Respubliką nukreiptos bekompromisės politikos ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais būtų trukdoma taikos procesui;
 - 7. pabrėžia, kad tokios provokacijos nebus ignoruojamos, ir primena Turkijai, kad jos stojimas, įskaitant derybų skyrių svarstymo pradžią, ir toliau priklauso nuo to, ar bus įvykdyti visi sutartiniai įsipareigojimai Europos Sąjungai ir valstybėms narėms;

8. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Turkijos Respublikos vyriausybei ir parlamentui.